Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 8, Sayı: 53, Ağustos 2021, s. 31-56

ISSN: 2149-0821 Doi Number: <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.52332>

Doç. Haluk YÜCEL

Düzce Üniversitesi Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Müzik Bölümü,
hy.musiki@gmail.com

MERZİFONLU ÂŞIK MUSA ASLAN TÜRKÜLERİNİN MÜZİKAL ANALİZİ

Özet

Âşıklık geleneği ve bu geleneğin toplum içerisinde sürdürülebilirliği bilhassa Anadolu coğrafyasında varlığını her daim koruyan sözlü kültürümüzün temel unsurlarındandır. Bu gelenek içerisinde Gazilerovacıği olarak bilinen Amasya ili Merzifon, Suluova ve Gümüşhacıköy'ü kapsayan bölgelerin önemli bir yeri vardır. Tarihi süreçte yörede yaşamış âşıklar arasında Kul Fakır, Biçare, Abdali, Fakir Ali, Turab Ali, Fukara Derviş, Âşık Dursun, Dervişoğlu, Kul Hüseyin gibi önemli şahsiyetlerden birisi de Âşık Musa Aslan'dır. Bu çalışma, özelinde Âşık Musa Aslan'ın yaşamını, halk kültürüne olan katkılarını, kaynaklık ettiği yöre türkülerinin müzikal anlamda analizlerini konu edinmekte; genelinde ise âşıklık geleneğe dair bilgilere yer vermektedir. Çalışmanın problemi “Âşık Musa Aslan kimdir, kaynaklık ettiği eserler nelerdir ve bu eserlerin analizleri nasıldır?” sorusuyla şekillendirilmiştir. Yapılan araştırmada Âşık Musa Aslan'ın kaynak kişi olarak kayıtlarda yer aldığı ve tamamı TRT Müzik Dairesi Yayınları THM Repertuarında bulunan 9 eseri incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Âşıklık, Âşık Musa Aslan, Merzifon, Halk Kültürü, Müzikoloji

MUSICAL ANALYSIS FOLK SONGS OF MUSA ASLAN IN WITH “MERZİFON”

Abstract

The tradition of “aşıklık” and the sustainability of this tradition in the society are the basic elements of our oral culture, which has always preserved its existence, especially in the Anatolian geography. Within this tradition, the regions covering Merzifon, Suluova and Gümüşhacıköy in the province of Amasya, known as Gazilerovacık, have an important place. Among the minstrels who lived in the region in the historical process, one of the important personalities such as “Kul Fakir”, “Biçare”, Abdali, “Fakir” Ali, Turab Ali, “Fukara” Derviş, Âşık Dursun, Dervişoğlu, Kul Hüseyin is Âşık Musa Aslan. This study specifically focuses on the life of Âşık Musa Aslan, his contributions to folk culture, and musical analysis of the local folk songs he sourced; In general, it includes information about the tradition of “aşıklık”. The problem of the study is “Who is Minstrel Musa Aslan, what are the works that he sourced and how are these works analyzed?” shaped by the question. In the research, 9 works of Âşık Musa Aslan, which are included in the records as the source person and all of them in the TRT Music Department Publications THM Repertoire, were examined.

Keywords: “Âşıklık,” Âşık Musa Aslan, Merzifon”, Folk Culture, Musicology

GİRİŞ

Âşık edebiyatı sözlü edebiyatımızın önemli bir koludur. Yüzyıllar öncesine dayanan ve günümüzde de devam ettirilen bu sanat kolunun temsilcileri âşıklardır. Âşıklar irticalen şiirler okuyan ve saz çalabilen, açışlar yaparken toplumun hassasiyetini telden dile dökebilen kültür temsilcileridir. Âşıklık belli bir kültürel zemin içerisinde ve usta eğitiminden geçilerek elde edilmektedir. Âşıklık geleneği, biçimini kazandığı toplumdan ayrı değil bilakis âşıkların ürettikleriyle toplumun içinde yaşamaktadır. Bu sebeple halkın öz değerlerinden ve hissiyatlarından kopuk olamaz. Yaşadığı coğrafyada halkın mutluluk, sevinç, üzüntü gibi tüm duygularını hazmeden âşık, bunu kuvvetli bir dil aracılığıyla yine halka kendi üslubunca vermektedir. “Âşıklık geleneği, yüzyıllar içinde oluşmuş ve kendine has bir üsluba sahip bir şiir geleneğidir. Bu gelenek çerçevesinde şiir söylemenin ve hikâye anlatmanın prensipleri vardır. Âşıklığı temsil etmek ve bu kapsamda icrada bulunmak isteyen âşık adayları, yani çıraklar, öncelikle geleneksel kalıpları ve kuralları öğrenmekle yükümlüdürler. Geleneği özümseyen âşıklar, ustalık dönemine geçerek kendi başlarına icra yapmaya başlarlar” (Şahin, 2016: 194). Âşıkların ifade kabiliyetleri ne kadar etkili olursa topluma aktarımları da aynı paralellikte etkilidir. Bu doğrultuda yalın, içten ve samimi bir dil ile gönüllere giren âşık, okuduğu şiirlerle bu kadim kültürün aynı zamanda bir taşıyıcısı durumundadır. Âşıklar, başta insan sevgisi olmak üzere yaratılan tüm varlıkları sevmeyi tavsiye eden bununla birlikte toplumsal olayları da konu edinen şiirleri kendi üslupları ve âşık edebiyatının kurallarına uygun olarak söylerler.

“Günümüzde âşıklık geleneği Kuzeydoğu Anadolu’da Erzurum - Kars ve yöresi ile Orta Anadolu’nun doğusu ve Doğu Anadolu’nun batısında kalan bazı kesimlerde sürdürülmektedir. Kuzeydoğu Anadolu’da sürdürülen âşıklık geleneğinde usta malı söz ve mûsiki özellikleri, usta-çırak ilişkisi içinde yaşatılmaya çalışılmaktadır. Erzurum-Kars ve yöresinde âşık ezgilerine) âşık havaları, âşık makâmları, saz havaları, saz makâmları veya âşık hacavatları (hecevat) denir.

Bilhassa Azeri etkisinde kalan yörelerde ezgi kalıpları için makâm terimi kullanılmaktadır. Ancak bu terimin klasik Türk mûsikisindeki makâmlarla hiçbir ilgisinin bulunmadığını belirtmek gerekir” (Şenel, 1991, s.554). “Âşıklık geleneği ve bu gelenekle biçim kazanan âşık müziği, Türk halk müziği kültürümüzün büyük bir kolunu oluşturmaktadır. Çok kadim ve oldukça büyük bir coğrafi alanda ortaya çıkan ve deyişlerle âşıklar tarafından güzüme intikal eden bu zenginliğin kuşaktan kuşağa aktarılmasında ve yaşatılmasında sayıları her geçen gün azalan âşıkların önemi büyüktür”(Yücel, 2018: 252). “Âşık, toplumun, sosyal ve kültürel yaşamına büyük etki yapan dinî inanışında bir ölçüyle önderliğini yapmış, yayılıp kökleşmesine katkıda bulunmuştur. Âşık, her devirde içinde yaşadığı toplumun gelenek ve törelerinin dinî inanışla bütünleşmesini sağlamıştır. Bunu yaparken de dinî inanışa bağlı ve saygılı kalmakla beraber bazı sert ve katı yönlerini yumuşatmayı ve halka sevdirmeyi başarmıştır. Bu başarı gücü ile de sözlü halk edebiyatının çeşitli dallardaki ürünlerini vermiştir” (Heziyeva, 2010: 82).

Âşıklık geleneğinin önemli merkezlerinden birisi de Amasya’dır. Gazilerovacı olarak bilinen Amasya ili Merzifon, Suluova ve Gümüşhacıköy’ü kapsayan bölgede yüzyıllardan beri çok önemli şahsiyetler bu kadim geleneğin taşıyıcısı olmuştur. Yörede yaşamış âşıkların eserleri incelendiğinde insan sevgisi ana temayı oluşturmaktadır. Gerek deyişlerde gerekse şiirlerdeki göze çarpan ana husus yalın ve içten dil kullanımının yanı sıra içerik bakımından konu ve ifade benzerliğidir. “Yöre âşıklarının Anadolu’nun çeşitli yerlerindeki âşıklar ve Alevi ocaklarla ilişkileri vardır. Dolayısıyla kendileri Kırşehir’den Konya’ya, Urfa’dan Kerbela’ya, Malatya’dan Sivas’a, Erzurum’a Anadolu’nun birçok yerini çeşitli sebeplerle gezmişlerdir. Aynı zamanda kendilerini ve yöredeki dostlarını, yöredeki ziyaret yerleri için bu bölgeye de çok sayıda âşık gelmiştir. *İğdecikli Veli, Kul Emin, Hekimhanlı Esiri, İmatlı Mehmed, Derviş Ali, Kul Sabri, Visali, Ezkari, Cemalettin Çelebi (Cemali), Veliyettin Hürrem Çelebi (Hürremi), Hüseyin Fevzi, Erzurumlu Emrah, Tokathlı Nuri, Hengami, Âşık Veysel* gibi çok sayıda âşık yöreye gelmiş veya bir müddet burada bulunmuştur. *İbrahim Aslanoglu*’nun araştırmasına göre *Pir Sultan* adlı âşıklardan *Pir Sultanım Haydar* da Merzifon Çorum arasında yaşamış âşıklardandır” (Akbulut, 2010: 13). Âşıklık geleneğinin ana unsuru hiç şüphesiz usta çırak ilişkisi ile devam ettirilen eğitim şeklidir. Bir ustanın yanında yetişen çırak, ustasından aldığı bilgi ve tecrübeyi kendinden sonraki kuşaklara taşır. Usta sazların yanında sadece şiir okumayı değil sazın inceliklerini, gönülde saklı olan duyguların özünü bulmayı öğrenir. Bundan dolayı çıraklık hayatı boyunca ustasının yanından ayrılmazlar. Ustası ile gezer, onunla oturur onunla ilmini artırır ve âşık meclislerinde tecrübe kazanırlar. Ustasının olmadığı meclislerde ustasının şiirlerinden derlemeler okuyarak saygısını dile getirirler. Bu geleneğin devam ettirilmesi halk kültürümüzün değerler bütünü açısından çok mühimdir.

“Deyişlerin aktarılmasında önemli faktör âşıkların, zakirlerin ve meraklılarının yazdıkları cönkler ve mecmualardır. Ancak aktarımlarına bağlı olarak zakirler, yazmalar kadar önemlidir. Zakir yöreleri dolaşmış, kendi gibi birçok zakir, âşık, ustaz, arif, cem, muhabbet görmüş çok sayıda deyiş ezberlemiştir. Dolayısıyla deyişlerin aktarımında temeldir. Eski zakirler ile yeni zakirler arasında da önemli farklılıklar görülmektedir. Eski zakirler de belli bir misyon var iken günümüzde bu misyonun yerini başka düşünce ve ihtiyaçlar almaktadır. Zakir, cemin on iki hizmetlisinden birdir, post sahibidir. Bu durum inanç gereği maddi bir karşılık beklemeden yapılan bir hizmettir. Diğer beklentilerle yapılan zakirlik değerli görülmemekte, rağbet edilmemektedir. Yöredeki âşıklar aynı zamanda iyi bir zakirdir. Sadece kendilerini değil usta malı da söylemişlerdir”(Akbulut, 2010: 13-14).

Âşık Musa Aslan

Doğum tarihi net olarak bilinmemekle beraber 1881-1882¹ veya 1890² yıllarında doğmuş olabileceği çeşitli araştırmalarda belirtilmektedir. Doğum yeri Ardahan olan Âşık Musa Aslan'ın ilk âşıklık eğitimini doğduğu şehirde ve bilhassa kendisi de âşık olan annesi Âşık Suna'dan öğrenmeye başladı. “Yaklaşık 10 yaşlarında ailesiyle birlikte Şarkışla'nın Höyük köyüne göçen Âşık Musa, burada 15 yıl kadar yaşadı ve evlendi. Aynı dönemlerde Seyit Selahattin dedelerinden asıl adı İbrahim olan ve daha çok Dedeâğa olarak bilinen Âşık Ezkari'ye hizmet etti. Daha sonra Hacı Bektaş Dergâhına gitti ve hizmet ederek hüccet aldı. Dergâh tarafından Merzifon'a gönderildi. 1925 yılında Merzifon'a yerleşti ve hayatını burada sürdürdü. Evi âşıkların ve sevenlerinin toplanma yeri oldu. Mütevazı bir hayat sürdürdü. Kul Fakır'a (1873-1938) büyük saygısı olan Âşık Musa, Veysel (1894-1973), Davut Sulari (1925-1985) gibi âşıklar tarafından sürekli ziyaret edildi. Ziyaretine gelen birçok aşığı etkiledi. Ayrıca oğlu Haydar'ı da (1923-1982) geleneklere bağlı olarak bir âşık olarak yetiştirdi. Özellikle Merzifon'da yaşadığı dönemde birçok türkünün arşivlere aktarılmasına aracılık etti” (Akbulut, 2010: 231). Âşık Musa Aslan 1960 yılında Merzifon'da ölmüş ve Hırka köyünde toprağa verilmiştir. Aşağıda kendisine ait bir deyiş bulunmaktadır.

Haber Ver

Bir ehli hikmete seyran eyledim
Musa ile gezen senden haber ver
Şu kandan sinemi büryan eyledim
Ay neden halk oldu günden haber ver

Ben âşık isterim kelamı yekta
Ne sebep üzere halk oldu nokta
İsmi yok cismi bir muallakta
Ne yerde ne gökte andan haber ver

Ruhu kabz olundu kaç sene yattı
Sonradan can geldi mevta sır etti
Demirden kalemi hangi kul tuttu
Kaç bin ayet yazdı andan haber ver

Anası karnında tespih eyledi
Hak dedi halkına sıdkın bağladı
Serendip Dağında kaç yıl ağladı
Çeşminden dökülen kandan haber ver

Âşık Musa'm der ki düştüm bu hala
Yerde mi gökte mi firdevsi ala
Hızır verdi bend eyledim bu dala

¹ <https://www.repertukul.com/Biyografiler--ASIK-MUSA-ASLAN-394>

² Akbulut, Ali Cem (2010). “Gazilerovacığın Âşıkları”, sf. 231, İstanbul: KaraMavi Yayınları.

Yediye sekiz vur andan haber ver

Bulgular ve Yorum

Çalışmanın bulgular bölümünde Âşık Musa Aslan'ın kaynaklık ettiği 9 adet türkü makâm dizileri, ses aralıkları ve usûlleri gibi müzikal açılardan tek tek ele alınarak incelenmiştir. “Türk Halk Mûsikisi çok çeşitli müzik türlerini, beste formlarını barındırdığı gibi çok sayıda yöresel folklorik oyunları ve yöresel deyişleri de içermektedir. Kültürel ve sosyolojik araştırmaların sonuçları değerlendirildiğinde görmekteyiz ki, Anadolu topraklarının hemen hemen her karışında büyük bir kültür mirasının bulunduğu ve kuşaktan kuşağa aktararak günümüze geldiği yadsınamaz bir gerçektir”(Yücel, 2012:1). “Türkülerin oluşumunda pek çok faktör bulunmaktadır. Yöre insanının inanç sistemi ve bağlılığı, coğrafi özellikler, iklim ve sosyokültürel etkenler türkülerde gizlenmiş toplumun yaşayış kodlarını göstermektedir” (Yücel, Karakoç, 2020: 226). “Âşıklık geleneği toplumun yaşamını ve sosyo-kültürel dünyasını yansıtmakta olup Anadolu'daki ozanlık geleneğinin coğrafi, kültürel ve tarihi niteliklerine göre yeniden yorumlanması ile varlığını devam ettirmiş, kuşaktan kuşağa sözlü kültür ortamının katkısı ile aktarılmıştır”(Özer, Topal, 2021: 653).

İncelenen Eserler Listesi

- 1- Felek Şâd Olacak Günün
- 2- Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar
- 3- Selâm Verdik Kadem Bastık
- 4- Hay Edüben Meydan (Koroğlu)
- 5- Bahçıya Getirdi
- 6- Dem Be Dem
- 7- Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim
- 8- Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nûrdan (Kırklar Semâhı – Gönüller Semâhı)
- 9- Türkiye'miz Şeref Buldu

1- Felek Şâd Olacak Günün Görmedim

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 1029
İNCELEME TARİHİ : 12_5_1975
YÖRESİ
MERZİFON
KİMDEN ALINDIĞI
ÂŞIK MUSA ASLAN
SÜRESİ :

FELEK ŞAD-OLACAK GÜNÜN GÖRMEDİM

DERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ
14_10_1943

NOTAYA ALAN
M. SARI SÖZEN

FE LEK SA DO LA CA HIM K GÜ NÜ N GÖ R ME DİM
BİR ZÜL FÜ Sİ YA HIM E LE Lİ M DE N AL DİN
A KİL ER MEZ ŞU FE
CA CA NAN GÖR ME DİM DİN GA RİP GÖN LÜM BİR EF
CA NA NA NİM AL Şİ NE DİN GU NA HİM NE Yİ CÜN Dİ
CA NA NİM
KA RA DÜ SÜR DÜN E LU HI ZA DİP GÖN CA
ŞU NE CU ŞU NA A HI RİN DA BE Nİ
GÜ LÜN DER ME DİM BÜL BÜL Gİ Bİ İN Tİ
GUR BE TE SAL Şİ MA A KİL ER MEZ BİR Tİ
KAT TI A SI MA E YU BA DERT VE Dİ
ZA RA DÜ SÜR DÜN CA NAN DÜ SÜR DÜN
YA RA DÜ SÜR DÜN
YA RA DÜ SÜR DÜN
SAZ ----

- 1 -
FELEK ŞADOLACAK GÜNÜN GÖRMEDİM. (Canan görmedim)
GARİP GÖNLÜM BİR EFKARA DÜŞÜRDÜM (Canan düşürdün)
EL UZADIP GÖNCE GÖLÜN DERMEDİM (Canan düşürdün)
BÜLBÜL GİBİ İNTIZARA DÜŞÜRDÜM. (Canan düşürdün)
- 2 -
BİR ZÜLFÜ-SİYAHIM ELİMDEN ALDIN (Cananım aldı)
GÜNAHIM NEYDİ MEY ZALİM NOLDUN (Cananım aldı)
AHIRINDA BENİ GURBETE SALDIN (Canan düşürdün)
AKİL ERMEZ BİR DİYARA DÜŞÜRDÜM (Canan düşürdün)
- 3 -
AKİL ERMEZ ŞU FELEĞİN İŞİNE (Canan işine)
DOYULURMU CUMBÜŞÜNE CÜŞÜNE (Canan işine)
AHIRINDA AĞU KATTI AŞİMA (Canan işine)
EYURA DERT VERİP YARA DÜŞÜRDÜM (Canan düşürdün)

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser 1029 numara ile TRT THM Repertuarı kayıtlarında yer almaktadır.
- Eserin derlemecisi ve notaya alan Muzaffer Sarısözen'dir.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eserin girişinde sazların icra edeceği bir ara nağme veya bağlantı bulunmamaktadır.
- Hüseyini makâm dizisinde bestelenen eser 7/8 usûlle bestelenmiştir ve herhangi bir makâm ve usûl değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 10 ses aralığında olup pes bölgede la sesi ile tiz bölgede do sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış üç kıta sözden ibarettir.

2- Gökyüzünde Bölük Bölük Dur

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:1079
İNCELEME TARİHİ: 16. 6. 1975

YÖRESİ
MERZİFON

KİMDEN ALINDIĞI
ÂŞIK MUSA ASLAN

SÜRESİ:

DERLEYEN
MUZAFFER SARISÖZEN

İNCELEME TARİHİ
8. 10. 1946

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISÖZEN

GÖKYÜZÜNDE BÖLÜK BÖLÜK DURNALAR

GÖK YÜ ZÜN DE BİS LÜK BİS LÜK DUR NA LAR LAR DÜR
TEL Lİ DUR NAM GÖK YÜ ZÜ NÜN GÜ LÜ DÜR
LEY Lİ LEY Lİ DUR NA LAR DÜR DUR NA LA DÜ
REY REY DUR NA LA DÜ REY DUR NA LA REY
NE RE DE DİR MES KE Nİ NİZ E Lİ NİZ DİR
E SİP KONDU 2-CA ĞIN BAĞ DAF E Lİ NİZ DİR
E Lİ NİZ DİR E Lİ NİZ DİR
BİR NA ME YA ZA YIM YA RE GÖ TÜ RÜN DÜR
GÖ ZÜM YA ŞI MAH RA MA LAR ÇÜ RÜ DÜR
LEY Lİ LEY Lİ GÖ TÜ RÜN DÜR GÖ TÜ RÜ DÜ
NEY REY GÖ TÜ RÜ DO NEY REY

1
GÖKYÜZÜNDE BÖLÜK BÖLÜK DURNALAR LEYLI LEYLI DURNALAR
DURNALAR EY DURNALAR EY DURNALAR EY
NEREDİR MESKENİNİZ ELİNİZ ELİNİZ ELİNİZ
BİR NAHE YAZAYIN YARE GÖTÜRÜN LEYLI LEYLI GÖTÜRÜN
GÖTÜRÜN EY GÖTÜRÜN EY GÖTÜRÜN EY
DOSTELİNE UĞRARMOLA YOLUNUZ YOLUNUZ YOLUNUZ

2
TELLİ DURNAM GÖKYÜZÜNÜN GÜLÜDÜR LEYLI LEYLI GÜLÜDÜR
GÜLÜDÜR EY GÜLÜDÜR EY GÜLÜDÜR EY
ESİP KONDUCANIN BAĞDAT ELİDİR ELİDİR ELİDİR
GÖZÜM YAŞI MAHRAMALAR ÇÜRÜDÜR LEYLI LEYLI ÇÜRÜDÜR
ÇÜRÜDÜR EY ÇÜRÜDÜR EY ÇÜRÜDÜR EY
AŞAHAZSAN TELLİ DURNAM DÖN GERİ DÖN GERİ

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser TRT THM Repertuarı kayıtlarında 1079 numara ile yer almaktadır.
- Eserin derlemecisi ve notaya alan Muzaffer Sarısözen'dir.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eserin girişinde sazların icra edeceği bir ara nağme veya bağlantı bulunmamaktadır.
- Hüseyini makâm dizisinde bestelenmiştir.
- Eser 7/8 ve 10/8 usûlle bestelenmiştir ve herhangi bir makâm değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 8 ses aralığında olup pes bölgede la sesi ile tiz bölgede la sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış 2 kıta sözden ibarettir.

3- Selâm Verdik Kadem Bastık

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA NO : 1816
İNCELEME TARİHİ : 22.2.1978

YÖRESİ
MERZİFON

KİMDEN ALINDIĞI
ÂŞIK MUSA ASLAN

SELÂM VERDİK KADEM BASTIK

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ : ♩ = 208

SERBEST

A HA MA
N SE LÂM VER DİK KA DEM BAS TIK BU YE
CEH TEY LE Kİ KÂ MİL LE RE YE TE
OS MA Nİ YİM PİR DEN DO LU İ ÇE
RE SİN RİM SE LÂM VER Dİ K
CEH TEY LE Kİ
OS MA Nİ Yİ M
KA DE M BASTIK BU YE RE SÖY LE A ŞIK
KÂ Mİ L LE RE YE TE SİN ME TA İ Nİ
PİR DE N DO LU İ ÇE RİM DÖRT Kİ TA NİN
BU KÂ MİL LER YE Rİ DİR KUR BA NO LAM
KİY ME TİY LE SA TA SİN ER BA Bİ NİN
MA NA Sİ Nİ SE ÇE RİM AĞ ZİM DAN Dİ
YA Nİ N DA Kİ ŞU Pİ RE SÖY LE KAR DEŞ
NA Sİ HA TIN TU TA SİN SÖY LE KAR DEŞ
LİM DE N CEV HER SA ÇA RİM BEN DE BİL DİM
BU KÂ MİL LER YE Rİ DİR YA Rİ YAR
BU KÂ MİL LER YE Rİ DİR
BU KÂ MİL LER YE Rİ DİR

SELAM VERDİK KADEM BASTIK
(Şarık 2)

NA ZE NİM YA R YAR GÜ ZELİM YA R YA R Bİ REY LE
HEY LE N SÖY LE KAR DEŞ
BU KÂ HİL LE R VE Rİ Dİ - R

AH AMAN SELAM VERDİK KADEM BASTIK BU YERE
SÖYLE ÂŞIK BU KAHİLLER YERİDİR
KURBAN OLAN YANINDAKİ SU PİR'E
SÖYLE KARDEŞ BU KAHİLLER YERİDİR

BAĞLANTI- YAR YAR NAZENİM
YAR YAR GÜZELİM
YAR YAR BİREYLEN EYLEN

AH AMAN CEHTEYLEKİ KAHİLLERE YETESİN
HEYATINI KİYMETİYLE SATASIN
ERBAHİNİN NASİHATIN TUTASIN
SÖYLE KARDEŞ BU KAHİLLER YERİDİR
BAĞLANTI

AH AMAN OŞHANI'YIM PİRDEN DOLU İÇERİM
DÖRT KİTAPIN MANASINI SEÇERİM
AĞZIMDAN DİLİMDEN CEYHER SAÇARIM
BENDE BİLDİM BU KAHİLLER YERİDİR
BAĞLANTI

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser 1816 numara ile TRT THM Repertuarı kayıtlarında yer almaktadır.
- Eser Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından derlenmiştir ve notaya Muzaffer Sarısözen tarafından alınmıştır.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eser girişinde ah aman terennümüyle serbest ölçüde giriş yapılarak başlamaktadır.
- Hüseyini makâm dizisinde deyiş bestelenmiştir.
- Eser 5/8 usûlle bestelenmiştir ve herhangi bir makâm değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 7 ses aralığında olup pes bölgede la sesi ile tiz bölgede sol sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış 3 kıta sözden ibarettir.
- Eserde bağlantı olarak "Yar yar nazenim, Yar yar güzelim, Yar yar bireylen eylen" okunmaktadır.

4- Hay Edüben Meydan (Koroğlu)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1802
İNCELEME TARİHİ: 8.2.1979

YÖRESİ
MERZİFON
KİMDEN ALINDIĞI
ÂŞIK MUSA ASLAN
SÜRESİ:
♩ . ♩ . 4

HAYE DÜ BEN MEYDAN
(KOROĞLU)

DERLEYEN
B. Konservatuarı

DERLEME TARİHİ
8.7.1943

NOTAYA ALAN
ATES KÖYOĞLU
7.6.1978

HE — Y HA YE DÜ BEN MEY DAN HAR MAN BA SIN DA DU
.. .. PA DI SAH BA KIS LI A MAN E LI BA RA — T
.. .. KO ROĞ LU YUM A DIM A DIM I RU ŞE NA

RA — N CA NAN BİR DU RA — N A ĞA LA RA
LU LI CA NAN BA DU RAT LU LI DE MI RAS LAN
AY VA Zİ GÖR

ĞA — Y SI LU YA NİM DA GE RE — K
ME HU — Y LU SE — M O LU RU — M FAT LU LI

Bİ RE LİY NE — N YE DI A MAN GE YİM NAL Gİ RA — N
ÇİN TI YA RAN GA — L KAN LI A MAN GO LU GÜV VA — L LU LI
HE ZE

CA NAN NAL Gİ RA — N BO ĞÜN DE MİR
CA NAN GU VAT LI BO ĞÜN KÖ SE
CA NAN Cİ DA LI BO ĞÜN E ŞA

HAYE DÜ BEN MEYDAN
{ KOROĞLU }
{ Şahife-2 }

ÇO KE BA LU NA N YA NIM DA GE RE K
RI RE LIY NEN VE Dİ A MAN GE YİM NAL Cİ T
CİN Tİ YA RA KI LİÇ Lİ A MAN E Lİ BA RA T
HE ZE RAN GAL KAN LI A MAN E Lİ Cİ DA T
RA N CA NAN NAL Cİ RA N BÖ GÜN DE HIR
LU LI CA NAN Cİ DA LU LI E KÖ SE SA
ÇO KE BA LU NA N YA NIM DA GE RE K

Hay HAYE DÜ BEN MEYDAN HARMAN BAŞINDA DURAN CANAN BİR DURAN
AŞAĞI AĞASI YANINDA GEREK
BİR ELİYEN YEDİ AMAN GEYİM NAL GİRAN
BÖGÜN DEMİRCİĞÜ YANINDA GEREK

Hay PADİŞAH BAKIŞI AMAN ELİ BARATLU CANAN BARUTLU
DEMİR ASLAN HUYLU GABLAN SÜRÜTLÜ
CİNTİ YA KILIÇLI AMAN GÖLÜ SAVATLU CANAN GUVVATLU
BÖGÜN KÖSE KENAN YANINDA GEREK

Hay KOROĞLUYUM ADIM ADIM İRİŞEN ALI
AYVAZI GÖRMESEM OLURUM DELİ
HEZERAN GALANLI AMAN ELİ CİDALI CANAN CİDALI
BÖGÜN ESABALI YANINDA GEREK

NOT : Koroğlunun İstanbul'da yakalanıp kuyuya atıldığında
söylediği şiir Çamlıbel'den ziyaretine geleni bildiği
tâkidde Dine Sultan kuyudan çıkmasını söyler.

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser 1902 numara ile TRT THM Repertuarı kayıtlarında yer almaktadır.
- Eser Ankara Devlet Konservatuarı tarafından derlenmiştir ve notaya Ateş Köyoğlu tarafından alınmıştır.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eser girişinde 4 ölçü çalgı bölümü ile giriş yapılarak başlamaktadır. Akabinde bir ölçülük hey kelimesiyle eserin ilk kıtasına giriş yapılmıştır.
- Hüseyni makâm dizisinde bestelenmiştir.
- Eser 5/8 usûlle bestelenmiştir ve herhangi bir makâm değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 9 ses aralığında olup pes bölgede fa # sesi ile tiz bölgede sol sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış 3 kıta sözden ibarettir.

5- Bahçıya Getirdi

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T N M REPERTUAR SIRA No: 2701
İNCELEME TARİHİ: 3.6.1985

YÖRESİ
AMASYA MERZIFON
KİMÇEN ALINDIĞI
ÂŞIK MUSA ASLAN
SÜRESİ : 76

BAHÇIYA GETİRDİ

DERLEYEN
Ank.Dev.Kons.

DERLEME TARİHİ
9.7.1943

NOTAYA ALAN
İSMEYİL AKYOL

(SAZ)

SERBEST

AH AM MA
AH AM MA

N BAH ÇI YA GE TİR Dİ BİR CA NAN
N BÖ GÜN YAR GE Lİ YOR YAR ÜS

Bİ Zİ E BAH ÇI YA GE
TÜ NE O BÖ GÜN YAR GE

TİR Dİ BİR CA NAN Bİ Zİ GÖR DÜ
Lİ YOR R GÖR BAK ÜS TÜ NE HİÇ BAK

MO BA H ÇA Nİ N GÜL LE Rİ SE R
MI YO R YA RE Nİ NE DOS DU

HOŞ E SER BA Dİ SA BA H YA ÇAR
NA YAZ GE LİN CE ÇA YI R Çİ MEN

- 2 -
BAHÇIYA GETİRDİ

BAHÇIYA GETİRDİ BİR CANAN BİZİ (EY)
GÖRDÜM O BAHÇANIN GÜLLERİ SERHOŞ
ESER BÂD-I SABAH YAĞAR YAĞMUR
SALINIR SELVİNİN DALLARI SERHOŞ (YAR YAR GÜZELİM YAR)
BÖĞÜN YAR GELİYOR YAR ÜSTÜNE (OY)
HIÇ BAKMIYOR YARENİNE DOSTUNA
YAZ GELİNCE ÇAYIR ÇİMEN ÜSTÜNE
ÇAYIRIN ÇİMENİN ELLERİ SERHOŞ (YAR YAR GÜZELİM YAR)

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser 2701 numara ile TRT THM Repertuarı kayıtlarında yer almaktadır.
- Eser Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından derlenmiştir ve notaya İsmet Akyol tarafından alınmıştır.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eser girişinde 13 ölçü çalgı bölümü ile giriş yapılarak başlamaktadır. Akabinde ah aman kelimesiyle başlayıp ilk mısra serbest olarak icra edilmektedir. Serbest kısımdan sonra aynı mısra 5/8 usûlle bestelenmiştir.
- Hüseyni makâm dizisinde bestelenmiştir.
- Eser 3/8, serbest ve 5/8 usûlle bestelenmiştir ve herhangi bir makâm değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 8 ses aralığında olup pes bölgede la sesi ile tiz bölgede la sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış 2 kıta sözden ibarettir.

6- Dem Be Dem

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2710
İNCELEME TARİHİ: 3.6.1985

YÖRESİ

AMASYA MERZİFON
KİMDEN ALINDIĞI
ÂŞIK MUSA ASLAN
SÜRESİ : 72

DEM BE DEM

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUVARI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
İSMEYİ AKYOL

(SAZ — — — — —)

HE — Y
HE — Y

DEM BE DEM GAR SI MA GE LE N
YA RI GÖR DÜM O TA ĞIN DA

BÜL BÜ — L BÜL BÜ — L
BÜL BÜ — L BÜL BÜ — L

BÜL BÜ — L BÜL BÜ — L
BÜL BÜ — L BÜL BÜ — L

2. AK LI MI BA ŞIM DA — N A LAN BÜL BÜL
SE VE RİM HUB LAN ÇA ĞIN DA BÜL BÜL

(SAZ — — — — —)

- 2 -
DEM. BE. DEM.

SE RI MI SEV DA YA SA LA NE Y
CEN NE TIN FIR DEVS BA GIN DA E Y

BUL BU L BUL BU LO Y
BUL BU L BUL BU LO Y

BUL BU L BUL BU LO Y
BUL BU L BUL BU LO Y

GÓ ZÚ GA SÍ GA RA BU L BU L
VAR GÜ LÜ NÜ A RA BU L BU L

(SAZ)

SE RI MI SEV DA YA SA LA NE Y
CEN NE TIN FIR DEVS BA GIN DA E Y

BUL BU L BUL BU LO Y
BUL BU L BUL BU LO Y

BUL BU L BUL BU LO Y
BUL BU L BUL BU LO Y

GÓ ZÚ GA SÍ GA RA BU L BU L
VAR GÜ LÜ NÜ A RA BU L BU L

BUL L

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser 2710 numara ile TRT THM Repertuarı kayıtlarında yer almaktadır.
- Eser Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından derlenmiştir ve notaya İsmet Akyol tarafından alınmıştır.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eser girişinde birer ölçüden oluşan 10/8, 7/8, 10/8, 7/8 ve tekrar 2/8'lik usûllerden oluşan çalgı bölümü ile giriş yapılarak başlamaktadır. Akabinde hey vurgusuyla eserin sözlerine başlanmaktadır. Eserde sıklıkla usûl değişikliği yapılmıştır.
- Uşşak makâm dizisinde bestelenmiştir.
- Eser 10/8, 7/8 ve 2/4 usûlle bestelenmiştir ve herhangi bir makâm değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 6 ses aralığında olup pes bölgede la sesi ile tiz bölgede fa sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış 2 kıta sözden ibarettir.

7- Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2721
İNCELEME TARİHİ: 3.6.1985

YÖRESİ
AMASYA-MERZİFON
KİMDEN ALINDIĞI
ÂŞIK MUSA ASLAN
SÜRESİ : 4 = 52

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUARI

DERLEME TARİHİ

GELMİŞ İKEN BU ELLERİ GEZERİM

NOTAYA ALAN
İSMEİ AKYOL

(SAZ

SERBEST

A — H GEL Mİ Şİ KEN BU EL
A — H Ö LÜM YÖ LU ÜS TÜ

SAZ

LE Rİ GE ZE RİM
MÜ ZE UĞ RAT TI

SERBEST

GEL Mİ Şİ KEN BU EL LE Rİ GE ZE RİM
Ö LÜM YÖ LU ÜS TÜ MÜ ZE UĞ RAT TI

(SAZ

SERBEST

Ö Cİ LÜ MÜ NEN
Cİ GE Rİ Mİ

A — Y Rİ Lİ ĞİN E LİN DE — N
DO ĞUZ DO ĞUZ DOĞ RAT TI

(SAZ

E FEN Dİ — — — — — M

E YE YE YE YE YE YE YE
11 11 11 11 11 11 11

(SAZ

YE — — — — — Y
11 11 11 11 11 11

- 2 -

GELMİŞ İKEN BU ELLERİ GEZERİM

SERBEST

DERT Lİ YOK Kİ ŞU DER Dİ Mİ YA ZA YİM
AY RI LİK DA YA ŞIN YA ŞIN AĞ LAT TI

(SAZ)

SERBEST

DERT Lİ YOK Kİ ŞU DER Dİ Mİ YA ZA YİM
AY RI LİK DA YA ŞIN YA ŞIN AĞ LAT TI

(SAZ)

A Y RI Lİ ĞİN E LİN DE N
E FEN Dİ M

E YE YE YE YE YE YE YE YE YE YE

(AH) GELMİŞ İKEN BU ELLERİ GEZERİM
ÖLÜMÜNEN AYRILIĞIN ELİNDEN (EFENDİM EY EY)
DERTLİ YOK Kİ ŞU DEDİMİ YAZAYIM
ÖLÜMÜNEN AYRILIĞIN ELİNDEN (EFENDİM EY EY)

(AH) ÖLÜM YOLU ÜSTÜMÜZE UĞRATDI
CİĞERİMİ DOĞUZ DOĞUZ DOĞRATDI (EFENDİM EY EY)
AYRILIK DA YAŞIN YAŞIN AĞLATTI
ÖLÜMÜNEN AYRILIĞIN ELİNDEN (EFENDİM EY EY)

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser 2721 numara ile TRT THM Repertuarı kayıtlarında yer almaktadır.
- Eser Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından derlenmiştir ve notaya İsmet Akyol tarafından alınmıştır.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eser girişinde 4 ölçü 2/4'lük usûllerden oluşan çalgı bölümü ile giriş yapılarak başlamaktadır. Akabinde serbest kısımla eserin sözlerine başlanmaktadır. Eserde sıklıkla saz paylarına yer verilmiştir.
- Nikriz makâm dizisinde bestelenmiştir.
- Eser 2/4 ve serbest usûlle bestelenmiştir ve herhangi bir makâm değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 9 ses aralığında olup pes bölgede sol sesi ile tiz bölgede la sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış 2 kıta sözden ibarettir.

8- Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nürdan (Kırklar Semâhı – Gönüller Semâhı)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR No: 4605
İNCELEME TARİHİ : 18. 11. 2005

YÖRE
AMASYA/Merzifon

KAYNAK KİŞİ
MUSA ASLAN

SÜRE: ♩ = 126

DERLEYEN
ANKARA DEVLET
KONSERVATUVARI

DERLEME TARİHİ
07. 07. 1943

NOTALAYAN
ALTAN DEMİREL

GELDİĞİNİZ EVLER DOL'OLSUN NURDAN
(Kırklar Semâhı-Gönüller Semâhı)

(SAZ - - - - -)

AĞIRLAMA

GEL Dİ Ğİ NİZ EV LER (SAZ - - - - -) DO LÖL SUN NUR DAN (SAZ - - - - -)

BİZ DE BÖY LE GÖR DÜK (SAZ - - - - -) U LU DAN PİR DEN (SAZ - - - - -)

YAR DIM CI MIZ OL SUN (SAZ - - - - -) OL ŞA HI MER DAN (SAZ - - - - -)

SERBEST

OL ŞA HI MER DAN (SAZ - - - - -) GEL SİN HİZ MET EH Lİ SE MAH EY LE SİN

YÜRÜTME ♩ = 208

E REN LE RÖ NÜN DE (SAZ - - - - -) U YU YUP YAT TIM (SAZ - - - - -)

---) GÜ HER DER YA SİN DA (SAZ - - - - -) DER YA YA BAT TIM (SAZ - - - - -)

---) KIRK LA RI NÖ NÜN DE (SAZ - - - - -) BİR SE MAH TUT TUM (SAZ - - - - -)

GELDİĞİNİZ EVLER DOL'OLSUN NURDAN
(Kırklar Semahı-Gönüller Semahı)

- 2 -

SERBEST

O Nİ Kİ MAM ŞA HI MER DA NÖ NÖN DE

AGIRLAMA = 126

BEN DE Bİ Lİ Rİ DİM (SAZ - - - - -) KEN Dİ HÂ Lİ Mİ (SAZ - - - - -)

ŞÖ KÖR KÖ KU LA DİM (SAZ - - - - -) CEN NET GÜ LÜ NÖ (SAZ - - - - -)

SER Dİ LER SÖF RA YI (SAZ - - - - -) SUN DU ME Lİ Mİ (SAZ - - - - -)

SERBEST

SUN DU ME Lİ Mİ (SAZ - - - - -) O Nİ Kİ MAM ŞA HI MER DA NÖ NÖN DE

YÜRÜTME = 208

SE MAH EY LE YEN LER (SAZ - - - - -) HAS LAR HA Sİ DİR (SAZ - - - - -)

SE MAH EY LE ME YEN (SAZ - - - - -) HAK KİN NE Sİ DİR (SAZ - - - - -)

AB DAL PİR SUL TA NİM (SAZ - - - - -) ER NE FE Sİ DİR (SAZ - - - - -)

SERBEST

GEL SİN HİZ MET EH Lİ SE MAH EY LE SİN

GELDİĞİNİZ EVLER DOL'OLSUN NURDAN
(Kırlar Semahı-Gönüller Semahı)

- 3 -

YELDIRME ♩ = 88

(SAZ - - - - -) YA MU HAM MET MUS TA FA

YA A LI YEL MUR TA ZA HA SAN HÜ SE YİN AŞ KI NA YAR DI MEY LE DÜŞ KÜ NE

ZEY NEL A Bİ DİN AŞ KI NA GEL DER Dİ ME DER MA NEY LE GEL HAK TAN Dİ LEK Dİ LE

MEH Dİ SA HİP ZA MAN GE LE DE DE MOĞ LU SEC DE KI LA

GEL DER Dİ ME DER MA NEY LE GEL DER Dİ ME DER MA NEY LE

GELDİĞİNİZ EVLER DOL'OLSUN NURDAN
BİZ DE BÖYLE GÖRDÜK ULUDAN PİRDEN
YAROIMCİMİZ OLSUN OL ŞAH-I MERDAN
GELSİN HİZMET EHLİ SEMAH EYLESİN

ERENLER ÖNÜNDE UYUYUP YATTIM
GÜHER DÜNYASINDA DERYAYA BATTIM
KIRKLARIN ÖNÜNDE BİR SEMAH TUTTUM
ON İKİ İMAM ŞAH-I MERDAN ÖNÜNDE

BEN DE BİLİR İDİM KENDİ HÂLİMİ
ŞÖKÜR KOKULADIM CENNET GÜLÜNÜ
SERDİLER SOFRAYI SUNDUM ELİMİ
ON İKİ İMAM ŞAH-I MERDAN ÖNÜNDE

SEMAH EYLEYENLER HASLAR HASİDİR
SEMAH EYLEMEYEN HAK'KIN NESİDİR
ABDOL PİR SULTANIM ER NEFESİDİR
GELSİN HİZMET EHLİ SEMAH EYLESİN

YA MUHAMMET MUSTAFA
YA ALİYEL MURTAZA
HASAN HÜSEYİN AŞKINA
YARDIM EYLE DÜŞKÜNE
ZEYNEL ABİDİN AŞKINA
GEL DERDİME DERMAN EYLE

GEL HAKTAN DİLEK DİLE
MEHDİ SAHİP ZAMAN GELE
DEDEMOĞLU SECDE KILA
GEL DERDİME DERMAN EYLE

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser 4605 numara ile TRT THM Repertuarı kayıtlarında yer almaktadır.
- Eser Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından derlenmiştir ve notaya Altan Demirel tarafından alınmıştır.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eser girişinde 4 ölçü 9/8'lik usûllerden oluşan çalgı bölümü ile giriş yapılarak başlamaktadır. Eserde sıklıkla serbest kısımlar ve hareketli geçişlere yer verilmiştir.
- Hüseyini makâm dizisinde bestelenmiştir.
- Eser 9/8 ve 4/4 ve serbest usûlle semah olarak bestelenmiştir ve herhangi bir makâm değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 8 ses aralığında olup pes bölgede sol sesi ile tiz bölgede sol sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış 4 kıta sözden ibarettir.

9- Türkiye'miz Şeref Buldu

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 5157
İNCELEME TARİHİ: 18.06.2019

YÖRESİ:
AMASYA/MERZİFON

KİMDEN ALINDIĞI:
ÂŞIK Musa ASLAN

M: ♩ = 60

DERLEYEN:
(Ank. Dev. Kons. Adına)
H.B. YÖNETKEN
M. SARISÖZEN
Rıza YETİŞEN

DERLEME TARİHİ
20.07.1938

NOTAYA ALAN:
Süleyman ŞENEL
08.06.2019

TÜRKİYE'MİZ ŞEREF BULDU

5
9
13
17
21
25

(SAZ)

TÜR Kİ YE MİZ ŞE REF BUL DU
A TA TÜRK TEN İL HAM O LA
GEL Dİ ŞEN EY Dİ Dİ
MER Zİ FON DUR FA Zİ
Â ŞIK MU SA HE BAŞ DU
LAR

İN ŞAL LAH MEY DA NI AL DI
TÜR Kİ ŞAD YE ŞÜP O LUP GÜ LE
DİL DE ZİK RE LİM Sİ Zİ
O TU RAN LAR MER Dİ
ŞEN OL DU CUM LE LER GAR DAŞ LAR

TÜRKİYE'MİZ ŞEREF BULDU

- 2 -

29

AN CUM KA RA DAN E MİR GEL Dİ
CUM LE NÖN A MIN LER MİZ Bİ LE
DÖRT A IS MET AS LAN FEY Zİ
HUR YA ŞA DIR DI BUR DA GENÇ DU
LER

33

ÇOK YA SA SIN TÜRK MİL LE Tİ
ÇOK YA SA SIN TÜRK MİL LE Tİ
ÇOK YA SA SIN TÜRK MİL LE Tİ
ÇOK YA SA SIN TÜRK MİL LE Tİ

37

(SAZ)

41

45

8

Kurtlar Sözü

1. TÜRKİYE'MİZ ŞEREF BULDU
İNŞALLAH MEYDANI ALDI
ANKARA'DAN EMİR GELDİ
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ
 2. ATATÜRK'TEN İLHAM OLA
TÜRKİYE ŞAD OLUP GÜLE
CÜMLE ÂMİNLER(İ)MİZ BİLE
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ
 3. GELDİ ŞEN EYLEDİ BİZİ
DİLDE ZİKREDELİM SİZİ
İNÖN(Ü) İSMET ASLAN FEYZİ (FEVZİ)
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ
 4. MERZİFON'DUR ŞİFA YURDU
OTURANLAR MERTLER MERDİ
DÖRT ALAYDIR BİR KOLORDU
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ
 5. ÂŞİK MUSA MEDHE BAŞLAR
ŞEN OLDU CÜMLE GARDAŞLAR
HÜR YAŞADI BURDA GENÇLER
ÇOK YAŞASIN TÜRK MİLLETİ

İNÖNÜ İSMET: İsmet İnönü.
ASLAN FEYZİ: Fevzi Çakmak.

- Âşık Musa Aslan'a ait olan eser 5157 numara ile TRT THM Repertuarı kayıtlarında yer almaktadır.
- Eser Ankara Devlet Konservatuvarı, Muzaffer Sarısözen, Halil Bedii Yönetken, Rıza Yetişen tarafından derlenmiştir ve notaya Süleyman Şenel tarafından alınmıştır.
- Eserin melodik yapısı oluşturan motifler incelendiğinde ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarının kullanıldığı görülmektedir.
- Eser girişinde 20 ölçü 3/8'lik usûllerden oluşan çalgı bölümü ile giriş yapılarak başlamaktadır.
- Hüseyini makâm dizisinde bestelenmiştir.
- Eser 3/8 us usûl ile bestelenmiştir ve herhangi bir makâm değişikliği yapılmamıştır.
- Eserin ses genişliği 7 ses aralığında olup pes bölgede la sesi ile tiz bölgede sol sesleri arasında seyretmektedir.
- Sözel unsurları bakımından incelendiğinde aynı ezgi üzerinde yazılmış 5 kıta sözden ibarettir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

“Türküler, Türk insanının coşku, sevinç, üzüntü, sitem ve daha birçok duygusunu dile getiren, içinde yaşadığı yörenin fiziki ve beşeri özelliklerini anlatan ezgilerin tümüdür. Türküler konuları bakımıyla Türk toplumunun milli kimlik özelliklerinin, müziksel açıdan bir aynasıdır. Bir toplumun yaşayan hafızası olmasından dolayı türküler, meydana geldiği yörenin en önemli tarihi ve sosyo-kültürel zenginliklerindendir” (Yücel, 2018: 372). Bu zenginliğin yeşermesini sağlayan ve kuşaktan kuşağa aktarımını sürdüren önemli kültür aktarımcıları şüphesiz âşıklardır. Bu çalışmada Merzifonlu Âşık Musa Aslan'ın türkülerini incelenmiştir. Âşık Musa Aslan Merzifon'da yaşamış ve âşıklık geleneği içinde sadece yörede değil çevre illerde adını duyurmuş bir âşıktır. Yaşadığı dönemde toplumun duygularına tercüman olmuş ve kaynaklık ettiği türkülerle geleneğin devamını sağlamıştır. Çalışmada sırasıyla “Felek Şâd Olacak Günün, Gökyüzünde Bölük Bölük Durnalar, Selâm Verdik Kadem Bastık, Hay Edüben Meydan (Koroğlu), Bahçıya Getirdi, Dem Be Dem, Gelmiş İken Bu Elleri Gezerim, Geldiğiniz Evler Dol'olsun Nûrdan (Kırklar Semâhı – Gönüller Semâhı), Türkiye'miz Şeref Buldu” isimli türkülerin müzikal analizleri yapılmıştır. İncelenen türkülerin sözleri içten, yalın, sevgi zaman zaman sitem içerikli olduğu gözlemlenmiştir. Eserlerde ağırlıklı olarak Hüseyini ve Uşşak makâm dizileri ile 7/8'lik, 5/8'lik, 10/8'lik usûl kalıpları kullanılmıştır. Türküler Ankara Devlet Konservatuvarı tarafından derlenmiş ve tümü TRT Müzik Dairesi Yayınları THM Repertuarında kayıt altındadır. Eserlerin melodik yapısı oluşturan motifler ağırlıklı olarak 2'li ve 3'lü ses aralıklarıyla bestelenmişlerdir.

Âşıklık geleneğinin yaşatılması için akademik ortamlarda âşıkların yaşamlarına, eserlerine dair yapılan çalışmaların sayılarının artırılması kadar toplum içinde âşıklara verilen değerin gösterilmesi ve onlara maddi-manevi açıdan destek verilmesi hâsılı tüm bunların bir bütün halinde kültür politikası olarak ele alınması önem teşkil etmektedir. Bu çalışma Âşık Musa Aslan türkülerinin analizine yönelik yapılmış ilk bilimsel çalışma olması münasebetiyle müzikoloji alanına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu ve buna benzer çalışmaların devamının gelmesi, âşıklarının okuduğu deyişlerin notaya alınarak uzman kişiler tarafından yöre yöre alan çalışmalarının yürütülmesi halk kültürüne yapılacak bir hizmettir.

KAYNAKLAR

- Akbulut, Ali Cem (2010). “Gazilerovacığ İâşık ları” İstanbul: KaraMavi Yayınları.
- Heziyeva, Ş. (2010). “Tarihi Süreç İÇinde Türkiye’de Âşıklık ve Âşıklık Geleneğ i” Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi / Journal of Turkish World Studies Cilt: X, Sayı 1, Sayfa:81-89.
- Özer, Ş., Topal, M. (2021). Âşıklık Geleneğ i ve Geleneğ in Çerağ larından Amasyalı Âşık Özl emî, Motif Akademi Halkbilimi Dergisi, 2021, Cilt: 14, Sayı: 34, 652-665. Doi Number: 10.12981/Mahder.869864
- Şahin, H.İ. (2016). “Âşıklık Geleneğ inde Sümmani Tesiri”. ZfWT Vol. 8 No. 1, 189-204.
- Şenel, S. (1991). “Âşık Mûsikisi”. Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi.(Cilt: 3, Sayfa: 553-556). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.
- TRT Müzik Dairesi Yayınları THM Repertuarı
- Yücel, H., Karakoç; B. T. (2020). Konuları, İçerikleri, Sözel Motifleri ve Sembolleri İle Ordu Türküleri, TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi; ISSN: 1308-8041, e-ISSN: 1309-4033; Yıl: 2020; Cilt: 12, Sayı: 46.
- Yücel, H. (2018). Türk Halk Müziğ inde Âşıklık Geleneğ i: Amasya Âşık ları, TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi; ISSN: 1308-8041, e-ISSN: 1309-4033; Yıl: 2018; Cilt: 10/YAZ, Sayı: 39
- Yücel, H. (2018). Amasya Türkülerinin Söz ve Müzik Unsurları Bakımından İncelenmesi, Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal Of Social Science, Yıl: 5, Sayı: 22, Nisan 2018, S. 372-386.
- Yücel, H. (2012). “Âşık Mûsikisi ve Beste Formları Üzerine Bir İnceleme”. Akademik Bakış Dergisi Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi Sayı: 32 Eylül-Ekim, s.1-16.
- URL Kaynak
<https://www.repertukul.com/Biyografiler--ASIK-MUSA-ASLAN-394>,
Erişim Tarihi10.08.2021